

Державна податкова служба України
Головне управління ДПС
у Тернопільській області

**Дії ФОП – платників
єдиного податку при
порушенні умов
перебування на
спрощеній системі
оподаткування**

Відповідно до п.п. 296.5.5 п. 296.5 ст. 296 Податкового кодексу України (далі – ПКУ) у разі застосування іншого способу розрахунків, ніж зазначений у главі 1 розд. XIV «Спеціальні податкові режими» ПКУ, здійснення видів діяльності, які не дають права застосовувати спрощену систему оподаткування, провадження діяльності, не зазначеної у реєстрі платників єдиного податку першої і другої груп, платники єдиного податку в податковій декларації додатково відображають окремо доходи, отримані від здійснення таких операцій.

Згідно з п. 293.4 ст. 293 ПКУ ставка єдиного податку встановлюється для платників єдиного податку першої – третьої групи (фізичні особи – підприємці) у розмірі 15 відсотків:

- 1) до суми перевищення обсягу доходу, визначеного у підпунктах 1, 2 і 3 п. 291.4 ст. 291 ПКУ;
- 2) до доходу, отриманого від провадження діяльності, не зазначеної у реєстрі платників єдиного податку, віднесеного до першої або другої групи;
- 3) до доходу, отриманого при застосуванні іншого способу розрахунків, ніж зазначений у главі 1 розд. XIV «Спеціальні податкові режими» ПКУ;
- 4) до доходу, отриманого від здійснення видів діяльності, які не дають права застосовувати спрощену систему оподаткування (крім платників єдиного податку третьої групи – електронних резидентів (е-резидентів));
- 5) до доходу, отриманого платниками першої або другої групи від провадження діяльності, яка не передбачена у підпунктах 1 або 2 п. 291.4 ст. 291 ПКУ відповідно.

Підпунктом 298.2.3 п. 298.2 ст. 298 ПКУ встановлено, що платники єдиного податку зобов'язані перейти на сплату інших податків і зборів, визначених ПКУ, у таких випадках та в строки:

- 1) у разі перевищення протягом календарного року встановленого обсягу доходу платниками єдиного податку першої і другої груп та нездійснення такими платниками переходу на застосування іншої ставки – з першого числа місяця, наступного за податковим (звітним) кварталом, у якому відбулося таке перевищення;
- 2) у разі перевищення протягом календарного року обсягу доходу, встановленого п.п. 3 п. 291.4 ст. 291 ПКУ, платниками єдиного податку першої і другої груп, які використали право на застосування інших ставок, встановлених для третьої групи, – з першого числа місяця, наступного за податковим (звітним) кварталом, у якому відбулося таке перевищення;
- 3) у разі перевищення протягом календарного року встановленого обсягу доходу платниками єдиного податку третьої групи (крім платників єдиного податку третьої групи – електронних резидентів (е-резидентів)), – з першого числа місяця, наступного за податковим (звітним) кварталом, у якому відбулося таке перевищення;
- 4) у разі застосування платником єдиного податку іншого способу розрахунків, ніж зазначені у п. 291.6 ст. 291 ПКУ (крім платників єдиного податку третьої групи – електронних резидентів (е-резидентів)), – з першого числа місяця, наступного за податковим (звітним) періодом, у якому допущено такий спосіб розрахунків;
- 5) у разі здійснення видів діяльності, які не дають права застосовувати спрощену систему оподаткування, – з першого числа місяця, наступного за податковим (звітним) періодом, у якому здійснювалися такі види діяльності ;
- 6) у разі перевищення чисельності фізичних осіб, які перебувають у трудових відносинах з платником єдиного податку, – з першого числа місяця, наступного за податковим (звітним) періодом, у якому допущено таке перевищення;

Державна податкова служба України

Головне управління ДПС
у Тернопільській області

7) у разі здійснення видів діяльності, не зазначених у реєстрі платників єдиного податку (крім платників єдиного податку третьої групи – електронних резидентів (е-резидентів)) – з першого числа місяця, наступного за податковим (звітним) періодом, у якому здійснювалися такі види діяльності;

8) у разі наявності податкового боргу у розмірі, що перевищує суму, визначену абзацом третім п. 59.1 ст. 59 ПКУ, на кожне перше число місяця протягом двох послідовних кварталів – в останній день другого із двох послідовних кварталів.

Згідно з абзацом третім п. 59.1 ст. 59 ПКУ, зокрема, визначено, що податкова вимога не надсилається (не вручається), а заходи, спрямовані на погашення (стягнення) податкового боргу, не застосовуються, якщо загальна сума податкового боргу платника податків не перевищує ста вісімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

8 прим. 1) у разі наявності податкового боргу з єдиного податку у платника єдиного податку, який самостійно визначив позитивне значення різниці між сумою загального мінімального податкового зобов'язання та загальною сумою сплачених податків, зборів, платежів та витрат на оренду земельних ділянок за останній податковий (звітний) рік, на кожне перше число місяця протягом двох послідовних кварталів – в останній день другого із двох послідовних кварталів;

9) у разі здійснення платниками першої або другої групи діяльності, яка не передбачена у підпунктах 1 або 2 п. 291.4 ст. 291 ПКУ відповідно, – з першого числа місяця, наступного за податковим (звітним) кварталом, у якому здійснювалася така діяльність.

Слід зазначити, що платники єдиного податку першої та другої груп у разі перевищення обсягу доходу, встановленого п. 291.4 ст. 291 ПКУ для відповідної групи платників, мають право перейти на застосування ставки єдиного податку, визначеної для інших груп, у порядку та на умовах, передбачених підпунктами 1 – 2 п. 293.8 ст. 293 ПКУ.

Отже, якщо фізичні особи – підприємці – платники єдиного податку порушують умови, визначені ПКУ щодо перебування на спрощеній системі оподаткування, то такі платники зобов'язані з першого числа місяця, наступного за податковим (звітним) періодом, в якому здійснене одне із порушень, перейти на сплату інших податків і зборів, визначених ПКУ.

Крім того, вказані фізичні особи – підприємці в податковій декларації платника єдиного податку додатково повинні відобразити окремо доходи, отримані від здійснення операцій, які не дають права на застосування спрощеної системи оподаткування, та застосувати до них ставку єдиного податку в розмірі 15 відсотків.

Гарячі лінії ГУ ДПС у Тернопільській області: <https://tr.tax.gov.ua/anonsi-ark/30680.html>

Мобільний застосунок «Моя податкова»

Android <https://play.google.com/store/apps/details?id=my.tax.gov.ua>

iOS <https://t1p.de/lgu5a>

Для оперативної комунікації з інститутами громадянського суспільства в органах ДПС діє комунікаційна податкова платформа: tr.ikc@tax.gov.ua

Підготовлено до друку
ГУ ДПС у Тернопільській області
грудень – 2024, наклад 50 прим.